

TÜRK YAZARLARI

Cemil Kavukçu
DÖRT DUVAR
BEŞ PENCERE

ÖYKÜLER

1. basım: 1999
2. basım: 2000

Sevgili: Erkan'a
Beşinci pencereden merhaba!

11 Kasım 2000
TÜRK
C. Kavukçu

ISBN 975-510-979-X

© Cemil Kavukçu / Can Yayınları Ltd. Şti. (1999)

Bu kitap, İstanbul'da Can Yayınları'nda dizildi,
Eko Basımevi'nde basıldı. (2000)

Cilt: ZE Ciltevi
Dizgi: Serap Kılıç

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 80060 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0-212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 - 292 55 00 Fax: 252 72 33

web sayfamız: <http://www.canyayinlari.com>

e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

"İyiym," diyor, "ışığı kapa istersen, çocuklar uyanmasın."

Babamın çıplak ayakları sessizce geçiyor yatağın yanından. Elektrik düğmesi çat ediyor, oda karanlığa gömülüyor.

Fısıf fısıf konuşuyorlar.

"Yine ineği gördüm. Şurda, çocukların yatağının az ilerisinde, gözlerini kocaman kocaman açmış yerde debeleniyordu."

"Boş ver," diyor babam, "sattık gitti işte."

"Saralı olduğunu bilmiyor muydu sanki? Komşu olacak sözde, hacı olacak! Bunu bize neden yaptı? Sakalından utansın rezil adam... Bizim gibisinden ne istedi..."

"Bu da işin tuzu biberi oldu... Kısmet işte..."

Sonra o fısıltılar da duyulmaz oluyor. Tepesinde iki çanı olan saat, arkallığında babamın pantolon ve ceketinin asıldığı sandalyenin üzerinde tıklayıp dururken uykuya dalıyorum.

Bir bekçinin uzaktan duyulan düdüğü Karakız'ın tren düdüğünü andıran sesine dönüşüyor.

Kardeşim başını iki yana sallayarak gülüyor. "Demek böyle bağıırıyordu," diyor ve o sesi çıkarıyor.

"Evet," diyorum, "avlumuzdan bir tren geçmişti, ama sen çok küçüktün."

DÖRT DUVAR BEŞ PENCERE

tahsin

Ne kadar sıcak bir pazardı. Bir yerlerde çalınan davulla zurnanın sesi duyulmasa, sıcak da bu kadar bunaltmazdı belki. Dayım avluda, kilerin saçığı altında, dedemin nereden bulup getirdiğini bilmediğimiz (tek başına taşıyamazdı, birileri yardım etmiş olmalıydı), yazın ikindiden sonraki saatlerde üzerine oturup kahve içtiği kütükte oturuyordu. Canı sıkkın gibiydi. Elinde tuttuğu kuru bir dal parçasının ucundan küçük parçalar kırıp kırıp avlunun taşlarına doğru atıyordu. Daha önceleri de yapardı; dayımdı, çok sıkılır, az konuşurdu. Ama bugünkü sıkıntısı daha farklıydı ya da bana öyle geliyordu. Anneannem mutfaktaydı. Her pazar olduğu gibi börek yapacaktı yine. Dedemin pazar keyfiydi börek; tıka basa yer, sonra da sofadaki mindere kıvrılıp uyurdu. Ama ne uyumak; ölümlere gider gider gelirdi. Bazen ben; tamam, derdim, tıkanı, soluk moluk alamayacak artık. Öyle korkardım ki, koşar anneannemin eteğinden çekiştirirdim, dedem öldü galiba, derdim. O ise kayıtsızca omzunu silker, işine devam ederdi: Sen oyununa bak balım, Hacı'ya bir şey olmaz. Dedeme 'hacı' derdi. Hacı olmadan önceleri ise ne dediğini

bilmiyorum. Çünkü o zamanlar doğmamıştım daha. Dayım da bilmiyor. Yeniden başına koşardım. Ölmüş işte! Sonra bir yerden paslı bir gıcirtı, garip bir hırıltı kopar, dedem yine yaşamaya başlardı.

Dayım, işaret edip yanına çağırdı. Yüzüme bakmıyor gibiydi. Bakıyorsa bile görmüyor gibiydi. Oturduğu yerde hafifçe sola doğru dönmüş, eli pantolonunun cebinde para arıyordu sözde, ama hiç parası olmadığını biliyordum. Dedem, "Çalışsın köpek," diyordu; evde, dükkânda, sokakta, kahvede, cami avlusunda, her yerde bağıra bağıra söylüyordu. "İşte dükkân," diyordu, "benim bir ayağım çukurda, gelsin sebat etsin. Ben ölünce kime kalacak?" "Sus," diyordu anneannem, "ele güne rezil etme oğlanı. Bizim bilmediğimiz bir derdi vardır, eskiden böyle miydi?" "Ne derdi varmış! Rezil olmuş olacağı kadar. İçki onda, serserilik onda... Kimselerin yüzüne bakamaz oldum. Hacı Amca, dedikleri zaman sanki benimle alay ediyorlarmış, hayırsız oğlumu kafama kakıyorlarmış gibi geliyor."

"Bak gülüm," dedi, "sen şimdi anneannene git; de ki, dayımın sigarası bitmiş de, parası da bitmiş de... Hadi gülüm."

Susup önüme bakıyorum. İki gün önce anneannem kızdı bana, bağırıp çağırdı. Sonra dayımı bir çocuk gibi azarladı önümde. Bir daha bu çocuğu gönderme bana, dedi; eşek kadar, kazık kadar adamsın; çalış, kazan. Dayım, başı önünde dikiliyor; ne olur, diyor, ne de olmaz. Yalnızca dikiliyor. Anneannem mırıl mırıl söylenerek (böyle olacağını biliyordu dayım) koynundan çıkınını çıkarıp kat kat çözdü de

içinden biraz para çıkarıp dayıma uzattı; bu son, dedi. Bir daha gelme! Dayıma bakamadım, usulca çıkıp gittikten sonra anneanneme de bakamadım. Bana tel-den araba yaptığı zaman, dayımı ne kadar çok sevdiğimi anneanneme söylemiştim; belki ona söylerdi, kimbilir? "O da seni seviyor balım", demişti, "o da seni çok seviyor." Ama dayım eskisi gibi değil; yemek yerken, anneannemden para isterken, avluda otururken, benimle konuşurken aklı hep başka yerlerdeymiş gibi davranıyor. Çok unutkan oldu, çok. Çayındaki sakat leyleği hatırlamıyor. "Hani," diyorum, "bisikletin önüne oturtmuştun beni; hatta anneannem kadroya bir sandalye minderi koymuştu rahat edeyim diye." Biraz utanıyor gibi, kaşlarını hafifçe yukarı kaldırarak bakıyor yüzüme. Hatırlaması için daha çarpıcı ayrıntılardan söz ediyorum; "Sen demiştin ki," diyorum, "bu leylek arkadaşlarıyla gidememiş, yapayalnız kalmış burada. Çünkü yaralı, kanadı kırılmış." Gülüyor, hâlâ hatırlayamadı. "Leylek çok yakınımızdaydı dayı, tek ayağı üzerinde duruyordu, öbürünü dizinden büküp karnına doğru çekmişti. Çok üzgün görünüyordu. Eve götürelim, orada bakalım demiştim de gülmüştün: O bizden farklı, demiştin; tavuklardan, hindilerden, kazlardan da farklı. Kendi yarasını saracak, saramazsa da ölecek." Yeniden gülüyor, "Doğrudur," diyor; "demişimdir." Ama hatırlamıyor. Üstelik bir kez daha gitmiştik çayırlara; o kadar çok ısrar etmişim ki, kıramamış 'peki' demişti. Ona vermek için ekmek de almıştım yanıma. Ama leyleği görememiştik. Ben ağlamıştım. Dayım, "Ağlama," demişti, "o iyileşti ve uçup gitti." "O zaman sen kaç yaşındaydın?" diyor. "Bilmiyorum," diyorum, "ama daha okula gitmiyordum." Başını kaşı-

yor. Gönlümü almak için de hatırlamış gibi yapıyor; "Haa evet," diyor elinin tersiyle de dizine vuruyor; "o leylek..." Ama gözlerinden anlıyorum ki, hiçbir şey hatırlamıyor.

Sonra Leyland'ı da hatırlamıyor. Oysa o, leylekten daha sonraydı, çünkü ben okula gidiyordum. Tel almaya beni de götürmüştü. Yine Carica'nın önüne oturmuştum, minder konmuştu yine altına. Tel parasını anneannemden almıştı dayım. Koynundan ne zaman çıkınını çıkarmaya çalışsa alt dudağı üst dudağını örterdi; hatta öyle ki, dudağı burnuna değecekmiş gibi gelirdi bana. Bir de burnundan solurdu ki, o haliyle çok gülünç olurdu. Taklidini çıkarırdım da dayım çok gülerdi. Arkalığı yoktu dayımın bisikletinin, çamurlukları da yoktu, hatta fren çubukları bile yoktu. Pedalı arkaya çevirince fren oluyordu. Bu, kontra bisiklet, diyordu dayım; Carica, başka kimse de yok bu bisikletten. Carica'yı hatırlıyordu. Ne bisikletti diyordu, üstüne olmaz. Şimdi nerede olduğunu ise bilmiyor; belki Asım'dadır, diyor. Asım, onun en iyi arkadaşı. Çarşıda, büyük bir nalburiye dükkânının önünde durmuştuk. Çeşit çeşit tel vardı ve dayım çember biçimindeki tel toplarını tek tek incelemiş, gözünün birini kısıp başını hafifçe yukarı doğru kaldırarak, parmaklarını avucuna bir bir kapatarak hesap yapmıştı. Büyük bir işadama gibiydi. Bir arabaya (ben kamyon istemiştım, "O zaman sana kıyak bir Leyland yapayım," demişti) kaç metre tel gideceğini hesaplıyordu. Altı metre şundan, direksiyon için de şu telden iki metre, üç metre de ince balya teli almalıydı yeterdi. Kamyonun farları için iki küçük ampul, bir yassı pil, kablo ve açıp kapama anahtarı aldıktan sonra bile dayıma bir miktar para kaldığını an-

lamıştım; çünkü iki paket sigara almıştı, bir de yassı, küçük bir şişe. Kamyonum avluda, bir gölgede yapılıyordu. Dayım, ölçüyor, biçiyor, telleri kerpetenle kesiyor, penseyle de eğip bükerek biçim veriyordu. Ne güzel bir Leyland'dı o, aynı komşumuz Hasan Abi'nin kamyonuna benzemişti. Geceleri avluda sürerdim, düğmeye basınca iki farı da yanardı. Kimsede böyle bir kamyon yoktu. Onu bana dayım yapmıştı.

"Dayı," dedim, "bana kızıyor."

"Sen bir git gülüm," dedi. "Sana kıyamaz o. Madem, dayım için deyince kızıyor, sen de deme. Bana lazım de."

"Bana lazım derim de, sen o kadar parayı ne yapacaksın derse..."

Dayım avludaki taşlara bakıyor. Elindeki daldan bir parça daha koparıp ileri doğru atıyor. Anlıyorum ki, bugün çok sıkılıyor.

"Duyuyor musun?"

"Neyi?"

"Davulla zurnayı."

"Duyuyorum dayı. Yine düğün var herhalde."

"Düğün," diyor. Susuyor. Elindeki daldan bir parça daha koparıp önüne atıyor. "Sen bir sigara al-san."

"Peki," diyorum.

Bir gün dayanmamış sormuştım, dayı, demiştim, sen neden dedemin dükkânında çalışmak istemiyorsun. Çünkü ben, okullar tatil olur olmaz soluğu dedemin zahireci dükkânında alırdım. Çalışırdım da ne yapardım? Bütün gün arpa, kepek, tavuk yemi, un çuvaları arasında oturur bol bol Tommiks, Teksas, Kinova okurdum. Oysa parıl parıl parlayan o yarım silindirik kürekle çuvaldan un alıp torbaya ya da ke-

sekâğıdına doldurmak, onu terazinin kefesine yerleştirip dengeye gelinceye kadar azar azar geri almak ya da eklemek için nasıl da can atardım. Ama dedem buna izin vermezdi. Dayım, sıkılıyorum gülüm, demişti, ben o dükkânda oturamıyorum. Sıkılıyorum, her yerde sıkılıyorum. Ben bunu anlayamıyordum, dayım gibi akıllı biri ortaokuldan sonra neden okumamıştı?

Anneannemden parayı almış, sevinçle avluya çıkmıştım ki, dayımı görememiştım. Evi dört dolanmış, sonra sokağa çıkıp bakkal Hanefi Amca'nın dükkânının olduğu köşeye kadar koşmuş, oradan geri dönüp sokağın öbür başına kadar koşmuştım, ama dayıma rastlayamamıştım. Anneannemin yaptığı börekten yememiş, yiyememiştım. "Atıf, oğlum, hadi," demişti dedem, yanakları çocuk kışı gibi dolu dolu, bir yandan da ayran tasını kaşıklarken, "bu börek sıcak sıcak yenir." Anneannemde de bir durgunluk vardı, o da yemiyordu. Dayım yoktu. Başka pazarlar da olmu-yordu, ama parası ve sigarası olmadığı halde yoktu. Dedem sıcak böreği ağzında çevirerek, garip sesler çıkararak yiyordu. Anneannem yemiyordu, ben yemiyordum. Dayım yoktu. Dedem hiçbir şeyin farkında değildi. Biraz sonra da, hiçbir şeyin farkında olmadan sofadaki minderde ölecekti.

Ertesi gün dedem de, anneannem de, ben de her şeyi öğrendik; dayım karakoldaydı. Yukarı mahallede yapılan bir düğünde olay çıkarmış (yanında arkadaşları da varmış: Asım) ve ondan hiç beklenmeyecek bir biçimde birini bıçaklamıştı. Ağzım açık kalmıştı. Dayım! demiştım; Tahsin Dayım birini öldürmeye kalkışacak ha, inanmıyorum. Dedemin ilk tepkisi şu

olmuştu: "Köpek! Her şey beklenir ondan." Sahip çıkmadı zaten, yok saydı dayımı. Ölünceye kadar da bağışlamadı. Hapisten çıktığında bir geçmiş olsun bile demedi, elini öptürmedi. Onun öyle bir oğlu yoktu artık. Anneannem ise arada kalmıştı, dedeme sezdirmeden ona para verir, bazen de benimle gönderirdi. Dayımın mahpusluğu dedeme o kadar ağır gelmişti ki, bir gün, hem de bir pazar günü, hem de börek mörek yemediği (börek istemiyordu artık, avludaki kütüğe oturup kahve de içmiyordu) bir pazar günü ölüvermişti. Hazırandı. Avludaki taşlar, anneannemin artık süpüremediği dutlarla lekeleniyordu. Dedem, ikinci namazı sonrası camiden döndüğünde ölüm provaları yaptığı sofadaki mindere uzanmıştı. İlk kez ölen birini görüyordum. Anneanneme koşmuştım. 'Korkma, Hacı'ya bir şey olmaz,' diyememiş, ne yapacağını bilmez bir biçimde yüzüme bakmıştı.

Dedem de dayımın bir cana kıymaya kalkışabileceğini düşünmemişti. Ama bunu söylememişti. Köpek! demişti yalnızca. Köpek.

şarkılar onu söylemiyor

"Kaygılanmayın," dedi Ağır Abi, "o uyuyor."

Gözlerini tavana devirip üst katı, yani onun uyuduğu yeri göstererek söyledi bunu. Nasıl kaygılanmazdık, neredeyse iki gün dolmak üzereydi. Ama, Ağır Abi'nin durağan çizgili babacan yüzü korkulacak bir şey olmadığını söylüyordu bize; ne de olsa en eski arkadaşıydı, onun kadar kim tanıyabilirdi ki Tahsin'i.

"Ölmemiştir," dedi hafiften gülümseyerek, ya da gülümser gibi yaparak, çünkü artık onun yüzündeki çizgileri okuyamaz hale gelmiştik. Ağır Abi ne zaman ciddiye, ne zaman dalga geçiyordu anlayamıyorduk. Ona sorsalar, kimin yerinde olmak isterdin deseler, gözünü kırpmadan, "Tahsin'in," derdi. Çünkü Tahsin acayip uyuyordu. Ölüyor gibi uykuya geçiyordu ve ölü gibi uyuyordu. Ama Ağır Abi'ye uykusu haramdı. Çok berbat rüyalar gördüğü için, aslında hep aynı rüyayı değişik biçimlerde gördüğü için uymaktan korkuyordu.

Oraya kimin 'tabut' dediğini bilmiyoruz. İşin garibi, Tahsin de bilmiyor. "Ama," diyor utangaç bir gülümsemeyle Tahsin (ki, Ağır Abi bu gülüşe bitiyor; 'Ulan,' diyor, 'bu gülüş bir roman be!') "kim dediyse iyi demiş; çünkü burası hakkaten bir tabuta benziyor. Ama bir farkla! Tabut dediğin, ölünün son defa yattığı, insan yapısı tahtadan bir yataktır. Burada ise ne ölü var, ne de yatan. Burası ölüme kafa tutar." "Tutar mı?" diyoruz çaktırmadan, ya da "Tuttu mu?" Bu soru, Ağır Abi'yi boğulma aşamasına getiren öksürüklü, balgamlı, gözlerini kocaman kocaman yapıp dışarı uğratan bir gülüşün de başlangıcı oluyor. Bir süre konuşmıyor. Eli, 'tamam, geçti' dercesine bize uzatılmış, ama geçen bir şey yok, hatta ayağı ile yeri tepiyor. Durulduğunda, yüzü ateşten bir küre; "Oğlum," diyor, "burası bitiklerin son meyhanesi, buraya birisi 'tabut' dediyse, bu dükkânın tabuta benzemesinden değil." "Ama hakkaten benziyor," diyor Tahsin'e yaranmak isteyen biri. "Benzeyebilir. Mesele ne biliyor musun; burada içenlerin kuzeyi güneyi kalmamış artık, pusulalar harap. Burada yenmez, içilir." Ardından da burada içmiş ve burada bitmiş 'müda-

vimleri' sayıyor tek tek, hem de her birinin adını andığında parmaklarını birer birer avucuna kapatarak; "Selim," diyor gözünün birini kırparak, "ne oldu? Kirpi'ye, Baba Hakkı'ya ne oldu? Hepsi taklaya geçtiler."

Ağır Abi bunları söylerken kimseyi üzmemek istemiyor aslında; çünkü kendi de Tabut'un 'müdevim'lerinden ve karaciğeri çoktan yeniçeri kazanı gibi olmuş ve o da ağır ağır bitiyor. Olağan bir konuşma bu. Hem de son derece olağan. Ağır Abi biraz 'kelle', o kadar. Saydıkları en yakın masa arkadaşları. Şimdi üçe indiler, yakında bitecekler. Tabut da bitecek. Selim, Kirpi, Baba Hakkı, Ağır Abi falan sabah-tan otururlardı, masada bir tabak yoğurt olurdu, önlerinde de birer çatal. Arada, çatallarını yoğurda dik olarak saplayıp çıkarırlardı; o kadar. Çatala bulaşan yoğurdu yalarlardı, mezeleri oydu. Öyle kürek gibi daldırıp yoğurt almak yoktu, kuralı bozan bir şişe rakı söylerdi masaya. Şimdi üç kişiler, yine yoğurt geliyor masalarına ve üç çatal. Ağır Abi'ye göre yoğurt önemli, çünkü karaciğerin dostu.

Tahsin, Tabut'un, yani 'Kırık Bardak'ın patronu. Ya da işleticisi, ya da 'bando şefi'; her neyse. Çünkü, 'patron' sözcüğünü pek sevmiyor. Tabut, eskiden zahire toptancı dükkânıymış; babasının sağlığında. Bir ara depo olarak kullanılmış. Şimdi ise kaybedenlerin dergâhı. Tabut'un üstünde bir kat daha var. Tahsin'in evi. Orada yaşıyor. Tek başına. Gerçi Korsan var ama, o üst kata hiç çıkmıyor. Daha doğrusu çıkamıyor. Tahsin'den bile yaşlı bir yaratık, dört ayaklı bir meczup. Arka ayakları üzerinde pek duramadığından (durmaya çalıştığında çok titrediklerinden, hemen çöküyor) dört ayaklı bile denemez. Tabut'u

beklemek gibi bir görevi de yok. Çünkü Tabut beklenmez, çünkü Tabut hep açıktır, hiç kapanmaz. Gece, sandalyeleri yan yana getirip uyuyanlar olur, başları masaya düşmüş sızanlar. Sabah erken saatte de 'müessese' hizmete açılır. Tahsin'in o anda orada olması ya da olmaması pek önemli değildir. İlk gelen ya da orada uyumuş da uyanmış olan dükkânı açar. İçki-sini alır, içmeye başlar. Para, Tahsin için uğruna 'kelek' yapılabilen, kış silmeye bile değmeyecek boktan kâğıt parçalarıdır. İçtiğinin parasını ödeyecek durumda olan öder, ödeyemeyenin de canı sağ olsun. Bir gün şair ruhlu biri şöyle demişti: "Bu öyle büyük bir tabut ki..." Sonra susmuştu. Herkes bunu, okuyacağı bir şiirin, üstelik kendi şiirinin başlangıcı sanmıştı, ama o kadardı işte.

Ağır Abi'ye göre asıl tabut yukarıydı; tek kişilik ve çok büyük. Görmeyenimiz yoktu. Bir bölümümüz hesabı ödemek için yukarı çıkanlardandı. Çünkü, Tahsin'in saati herkesten farklıydı; her gün değişik zamanlarda ve değişik sürelerde uyurdu. Henüz uyumamışsa hesap Tahsin'in eline sayılırdı, uyuyorsa da yastığının altına bırakılırdı. Bir başka bölüm de (Ağır Abi gibi ona daha yakın olanlar), Tahsin yukarı çıkacak gücü kendinde bulamadığında (bu, sarhoşluktan da olabilirdi, onu hazırlıksız yakalayan ani uyku bastırmalarından da) yukarı taşıyanlardı. Öyle anlarda Tahsin'in, yarıya dek düşmüş gözkapaklarının arasından gözlerinin akı görünürdü yalnızca. Bir çuval gibi onu taşıyan kollara bırakırdı kendini. Tam bir ölüm provası. Ağır Abi, "O hasta," diyordu, "sağlıklı bir insan, ölüyor gibi uykuya geçmez." Bazen de bunu, "O, akli başında biri değil," diye değiştirerek anlatıyordu: "Ancak bir deli böyle uykuya geçebilir."

Bu iki nedenden hangisi olursa olsun, yukarı çıkan biri, tek kişilik büyük tabuttan aşağı, birçok kişili tabuta indiğinde, hesabı ödemiş bile olsa bir şeyler daha içmeden gidemezdi. Herkes bunu değişik bir biçimde açıklıyordu, ama Ağır Abi'ye göre bu bir dalmaydı. Tahsin'in yukarıdaki geniş mekânı insanda çok dar bir mekân izlenimi bırakıyordu; hepsi buydu işte. Yukarısı, alt katın benzeridir. Asım Abi'nin deyişyle; 'sefertası gibi, tabut tası'dır. Birkaç eşya dışında boş bir mekân. Yine de, tıka basa eşya doluymuş gibi gelirdi insana. Tahsin'in yatağı, eski bir sandık, anne ve babasından kalma, insanın üzerine yıkılacakmış gibi duran bir gardırop, uyanınca (ya da ayılınca) su içtiği naylon bidon. Bir de, sağa sola saçılmış giysileri. Hepsi bu kadardı.

Tahsin yemek yemezdi. Belki çok az yerdı de, yediğini biz görmezdik. Tabut'ta eskiden tek tük meze satılırmış; hatta ilk açıldığı dönemde çeşit oldukça zenginmiş. Şimdi yalnızca içki var; rakı, Tekel birası, Güzel Marmara şarabı ve votka. İsteyen istediği yiyeceği getirmekte serbest.

Onu en iyi Ağır Abi tanır. Birlikte mahpuslukları var. İkisi de tezgâhtan geçmiş, ama bunu Ağır Abi hiçbir zaman anlatmaz. Soranlara da kızar; "Beyler," der, "öyle icap etti, girdik." "Karı-kız dalgası mıydı?" diye soranlara da bozulur, "değil," derdi. Ama herkes bilirdi ki, bu bir karı-kız dalgasıydı ve Tahsin o günden sonra 'iflah' etmemişti. Yani, karasevda! Tahsin bu, bir kez seviyor ve çakıyor kibriti; değerdi, değmezdi hesabı yapmadan ateşliyor fitili.

Ona laf söyletmiyor Ağır Abi. "O," diyor, "sapına kadar delikanlıdır. Onun çektiklerinin yüzde birine dayanabilenin alnını karışlarım." Ağır Abi çok ka-

hırlanırsa bir şeyler anlatır. Tahsin'in dürüstlüğünden, saflığından söz eder. "Harcandı," der. "Ama helal olsun, delikanlılığı ben ondan öğrendim. Bir pire için değil yorgan, bir hayatın nasıl yakılabileceğini onda gördüm. Biz yakmadık da ne oldu, hepimiz buradayız işte!"

Bildiğimiz bir şey vardı ki, Tahsin acı çekmiyordu artık; üzülüyordu, sevinmiyordu, hayal kurmuyordu, rüya görmüyordu, üşümüyordu, terlemiyordu, radyo dinlemiyordu, televizyon izlemiyordu, gazete okumuyordu. Tahsin, duvarın ötesine geçmişti. İçiyordu, aklına esince uyuyordu, arada da Ağır Abi'nin 'roman gibi' dediği gülüşüyle gülüyordu.

Korsan, can dostuydu. Kuyruksuz Korsan. Tahsin kesmiş o kuyruğu. Nacakla. Bir vuruşta. "Olay düşündüğünüz gibi değil," diyor Ağır Abi. Dinleyeni şaşırtacak ya; yavaş yavaş anlatıyor, keyfini çıkara çıkara. "Beş-altı sene kadar önce," deyip susuyor. Gözünün birini kısıp düşünüyor; "ne beş altısı, rahat on sene var. İçerden çıkmıştık çünkü. İşsiziz. Tahsin'in babası sağ daha. Ne dükkâna sokuyor onu, ne de eve. Kahve köşelerinde pinekliyoruz. Günlük işler çıkarsa üç-beş yolumuzu buluyoruz. Neyse uzatmayayım, yine kahvedeyiz, sokakta bir köpek gördük. Yerde, acı içinde kıvranıyor, ayaklarıyla havayı tekmeleye tekmeleye debeleniyordu. Tahsin hemen fırladı, kahvecinin odun ufalamakta kullandığı nacağı kapıldığı gibi sokağa çıktı. Arkasından da ben tabii. Bir vuruşta köpeğin kuyruğunu kesip attı. O acıyı duyacak durumda değildi hayvan, canıyla uğraşıyordu. Kanı aktıkça kendine geldi, debelenmesi yavaşladı. 'Puştlar,' dedi Tahsin, 'zehirlemişler hayvanı.' 'Kurtulur mu?' dedim. 'İnşallah,' dedi. Kurtuldu. Bir organını kesici

bir aletle kaybettiği için ona Korsan adını taktı. Bir daha da ayrılmadılar. Çünkü, ne kadar farklı türden iki canlı olsalar da, yazgıları bir noktada kesişiyordu. Kendini düşünmez, onu düşünürdü; hem de en zor günlerinde... Öyküyü dinleyenler dönüp ona baktığından mı, yoksa konunun kendisi olduğunu bildiğinden midir, nedir, kanlı gözlerini aralayıp bakardı yattığı yerden. Ama, bundan hoşnut olduğunu belirtecek biçimde kuyruğunu sallayamazdı ne yazık ki.

"Can borcunu ödedi sonra." Öykü tam bitmiş gibiyken yeni bir sayfa açıyor Ağır Abi. "Olay, Tabut açıldıktan birkaç sene sonra oldu," deyip sigara yakıyor, ya da rakısından bir yudum alıyor, ya da sup duvara bakıyor, ama ille bir şey yapıyor. İlginin kendisine yöneldiğinden emin olunca anlatıyor. "Korsan'ın o zamanlar üstü başı tutuyor; Tahsin yukarı çıkınca o da çıkıyor. Tahsin uyuyunca o da ayak ucuna kıvrılıp yatıyor. O gece herkes gittikten sonra Tahsin de yukarı çıkıyor. Hava soğuk, soba da olmadığından yorganın altına giriyor. Bir sigara yakıyor. Daha sigarası bitmeden 'küt' diye uykuya geçiveriyor. Yanan sigara da yatağa düşüyor. Ortalığı duman kaplıyor. Korsan ne kadar havladıysa, gidip yüzünü yaladıysa da uyandıramıyor. Sonunda ne yapıyor biliyor musunuz? Nacak muhabbeti! Gidip 'hart' diye bacağından ısıyor. Tahsin bir fırlıyor ki, dumandan göz gözü görmüyor."

Öyküyü dinleyenler, "Vay bel!" diyorlar bu kez. Dönüp hayran hayran Korsan'a bakıyorlar. Her olasılığa karşı (öyle ya, ne öküzler var) küçük bir açıklama yapıyor Ağır Abi: "Hani bir zamanlar onun kuyruğunu kestiydi ya, şimdi o da ayağını ısırarak hem onu kurtarıyor, hem de kuyruğunun öcünü dolaylı

yoldan alıyor." Bu açıklama üzerine yine, "Vay bel!" diyenler oluyor ve bir kez daha dönüp Korsan'a bakanlar.

Tahsin her basamakta dura dura aşağı iniyordu. Ölüm uykusundan uyanmıştı. Korsan başını kaldırmış merdivene bakıyordu. "Muhabbetiniz bol olsun," dedi. Yüzü davul gibi şişmişti. Şair Ruhlu Adam ayağa kalktı. Elini, trafiği durduran bir polis edasıyla ileri doğru uzatıp sessizliği sağladı. Korsan yattığı yerden kalktı, arka ayaklarını sürükleyerek bir masanın altına girdi. Şair Ruhlu Adam'ın gözleri kapalıydı. Başını yukarı doğru kaldırmıştı, tavana, yani Tabut'un üst katına bakar gibiydi. Sonra yine aynı şeyi söyledi: "Bu, öyle büyük bir tabut ki," dedi. Sustu. Gerisi olmadığını biliyorduk. Alkışladık. Sonra hepimizi şaşırtan bir şey oldu. Tahsin, hâlâ merdivenin basamağında, o da Şair Ruhlu Adam gibi elini ileri, bize doğru uzattı. Onun da gözleri kapalıydı. Yeni kalkmıştı, ama hiç belli olmazdı, orada uyuyuverir ve aşağı yuvarlanırdı. Gözlerini açtı. "Artık hiçbir şarkı beni söylemiyor," dedi. "Neden?" diye sordu Şair Ruhlu Adam. Biz soramazdık. Ağır Abi'ye bile soramazdık. Belki Ağır Abi de ona soramazdı. Ama şair ruhlu adam sormuştu. Tahsin ona değil de Korsan'a baktı. Sonra güldü. O gülünce Ağır Abi elinin tersiyle dizine vurdu, "Olay bu," dedi. Yüzüne çok sevecen bir gülücük yayılmıştı.

"Bunun nedeni var ama, söylenmez," dedi Tahsin, "aynı, senin arkasını getiremediğin şiirin gibi."

İşte bu alkışlanırdı. Alkış kopunca Tahsin aşağı inmekten cayıp yeniden yukarı çıktı.

"Uyuyacak," dedi Ağır Abi, "yine uyuyacak." Başını iki yana sallayıp kadehini kaldırdı. "Tahsin'i söyleyecek şarkılara içelim," dedi.

Hepimiz biliyorduk ki, öyle şarkılar mutlaka vardı.

giderken

Yeşil naylon poşette Hacı Amca'nın kafatası vardı, hemen yanı başındaki siyah poşette ise uyluk kemiği ile neresine ait olduğu bilinmeyen birtakım kemik parçaları. Her ikisi de yeni kazılmış yerden çıkan ıslak toprak tümseğinin kenarında duruyordu. Çukurun dibine bolca ağaç yongası serilmişti. Başında örme takke olan biri şimdi de çukurun iki yanındaki çamur tümseğinin üzerine bir çuvaldan yonga serpiyordu. Çünkü cenaze alayı iyice yaklaşmıştı, tabut bu tümseklerden birinin üzerine konacaktı; hem tabut, hem de meftayı gömecek olan cenaze yakınları çamurlanmamalıydı. Ama iki gündür o kadar çok yağmur yağmıştı ki, ne yapılırsa yapılsın boşunaydı. Adamın onca yonga dökmesine karşın Ağır Abi'nin botları ayak bileklerine kadar çamura batmıştı. Memleketin toprağı bir tuhaftı.

Mezar çukuruna cenazenin en yakınları olarak iki kişi girdi: Ağır Abi ve Şair Ruhlu Adam. Ağır Abi'nin oraya inmesi pek kolay olmadı; yaşlı ve bitkindi. Daha genç biri bunu severek yapacağını söyleyseyse de, Ağır Abi o çukura girmekte kararlıydı. Üç kişinin yardımıyla, pantolonunu boydan boya çamurlayarak aşağı indirildi. İmam da, caminin müezzini de somurtarak önlerine bakıyordu, çünkü mezara

girenlerin ikisi de içki kokuyordu, başkaları da kokuyordu, aslında cemaatin birçoğu içkiliydi, çünkü mefta da (Allah taksiratını affetsin) matah biri değildi. İmamın da, müezzinin de tek avantajları, bu gürhunun ikinci namazını kılmak için camiye girmemiş olmalarıydı. Ölü, yonga döşeli yatağına özenle yatırıldı. Sıra Hacı Amca'dan kalanlara gelmişti. Önce yeşil poşeti uzattılar Ağır Abi'ye, ardından da siyah olanı. İmamın uyarıları doğrultusunda yerleştirdi poşetleri. Ona kalsa gelişigüzel atacaktı oraya -ki atmıştı da- ama bunun da bir kuralı vardı. Ağır Abi bir çocuk gibi söz dinliyordu, çünkü hiç anlamadığı işlerdi bunlar. Tahtaları dizerken de kafasını karıştırmışlardı (zaten üzgündü, hem de çok üzgün), sövmemek için zor tutmuştu kendini. Sonra yine iki kişinin yardımıyla güç bela çıkabilmişti mezardan. Yüzü kıpkırmızıydı, güçlkle soluk alıyordu.

Onlar, camiye en yakın kahvehane Avcılar ve Atıcılar Kulübü olduğu için orada toplanmışlardı. Yağmur nedeniyle hava biraz serinlemişti, ama soğuk değildi. Buna karşın avcılar sobayı öyle bir ateşlemişti ki, hepsi ceketlerini çıkarıp sandalyelerinin arkasına asmak zorunda kalmışlardı. Çay içiyorlardı. Hayat boştu, içlerinden biri öyle demişti. Boş. Şair Ruhlu Adam içini çekmiş, bir şey söyleyecek gibi olmuş, ama söylememişti. İşte gelmişlerdi, işte gidiyorlardı. Duvarı, üzerinde av hayvanlarının yaşam alanlarını, dağılımlarını gösteren renkli bir Türkiye haritası vardı ve harita keklik, tavşan, ayı, tilki, çakal, geyik resimleriyle doluydu. Bir süre haritayla oyalanmışlardı.

Çayları bitince yeniden çay söylemişlerdi. Sigaraları hiç sönmüyordu. İçlerinde kara avcılığı yapanı yoktu. Yalnız biri, yıllar önce birilerine uyup elinde çiftteyle tepeleri dolaştığını, ama hiçbir şey vuramadıklarını, bir ağaç gölgesine oturup yanlarında getirdikleri yiyeceklerle (lafı mı olurdu, içkileri vardı tabii, yakıt-sız yola çıkılır mıydı?) kafaları çektiklerini anımsamıştı. Av, işin kılıfıymış, onu da sonradan öğrenmiş. Bir daha da gitmemiş zaten; içmek için bu kadar büyük kılıf arayanların arasında işi neydi... Derede balık avlayanlar vardı, ama o günleri unutalı çok oluyordu. İkinci ezanını duyunca yine Tahsin'i düşünmüşlerdi. O olmayınca nasıl olacaktı? Tabut yani. Orayı kim işletecek, kim çekip çevirecekti? Ağır Abi tavrını baştan koymuştu; bana hiç bakmayın, demişti. Sokakta kalmışlardı işte. İkinci namazı sekiz rekâttır, demişti biri, çabucak kılınıp biter. Hele cenaze olunca, imam daha da kestirmeden gider.

O zaman, demişti Ağır Abi, birer çay daha içer kalkarız.

Bazı şeyler vardır ki, açıklanamaz, dedi Şair Ruhlu Adam, Hoca Kuran okurken yanındakine fısıldayarak söyledi bunu. Mesela, dedi, Korsan'la Tahsin'in aynı gün ölmeleri... Belki aynı saat, aynı dakika, hatta aynı saniyede son nefeslerini birlikte verdiler de hiçbirimiz bunun farkına varamadık. Biz içerken, oradan buradan konuşurken, ama hep aynı şeyleri tekrar tekrar birbirimize anlatırken (Ağır Abi hariç tabii), onların ruhları sessizce aramızdan geçip so-kağa çıktı; Tahsin delikanlı haliyle, hiçbir uykusuz-

luk belirtisi olmaksızın, oldukça dingin; Korsan da kuyruklu günlerinde olduğu gibi sıçrayıp zıplayarak, bir yandan da Tahsin'i kollayarak hiç bilmediğimiz bir yönü doğru gittiler. Belki akşam oldu bu, belki dün, belki de dün akşam...

Valla, dedi yanı başındaki adam, ona doğru iyice eğilmiş ve sesini alabildiğince kısımıştı; şimdi inanmayacaksın, ama dün akşam ben onları gördüm. Tahsin Abi üst kattan indi, hiç uykusuz bir hali yoktu. Kapıya doğru yürürken, Korsan da masanın birinin altından çıkıp arkasından koştu. Çıkıp gittiler. Tahsin Abi dönüp bize bakmadı bile. Bu işte bir yanlışlık vardı. Makara olurum diye de kimseye bir şey söyleyemedim. Bir de şöyle düşündüm; bunu herkes gördü, ama söylemeye kimsenin dili varmıyor.

İşte bu da açıklanamaz, dedi Şair Ruhlu Adam.

Anlamamışlardı. Anlamamaları da doğaldı, onları kuşkulandıracak bir şey yoktu ki. İlk farkına vardıkları, Korsan'daki tuhaflık olmuştu. Önce seslenmişler, sonra da yanına gidip bakmışlardı. Korsan'ın ağzı hafif aralıktı. Gözleri cam gibiydi.

Peki bunu Tahsin'e kim söylerdi? Herkes birbirine bakmıştı, ama kimin söyleyeceği belliydi. Ağır Abi yerinden kalkmış, ağır ağır merdivene doğru yürümüştü. Çok güç çıkmıştı yukarı. Yeniden merdivenin başında görününceye kadar kimse bir şey konuşmamıştı. Ama Ağır Abi aşağı inmiyordu, Tahsin gibi ayakta dikiliyor ve boş boş aşağı bakıyordu. Sonra basamaklara oturdu. Başımız sağ olsun, dedi. Dönüp Korsan'a baktılar, bardaklarını hafifçe kaldırıp onu selamladılar. Ama hiçbirini içemedi, çünkü Ağır Abi cümlesini tamamlamamıştı ve tamamladığında da bar-

daklar havada öylece kalakaldı. Tahsin de ölmüş, dedi.

Mesela, dedi Şair Ruhlu Adam, mezarlıkta boş yer olmadığı açıklanabilir bir durum. Neden? Çünkü burası oldukça dar bir alan, genişletme imkânı da yok, her yan evle dolmuş. Bizim gönlümüz de onun uzaktaki bir mezarlığa gömülmesine razı gelmiyor; bu da açıklanabilir. O zaman ne yapacağız, Tahsin Abimizin bu mezarlığa gömülebilmesinin şartlarını araştıracağız. On yıldan eski, sahip çıkılmamış mezarlar yeniden kazılabilir ya da akraba mezarları yakınlarının onayıyla değerlendirilebiliyor. Bütün bunlar tamam da, Tahsin Abi için babasının mezarının kazılması açıklanabilir bir durum değil. Yani, ne kadar açıklansa da açıklanamaz.

Başka bir seçenek olmadığı anlaşıldığında da Şair Ruhlu Adam kaygılarını dile getirmişti. Bakalım, Tahsin babasıyla birlikte yatmak isteyecek miydi? Madalyonun bir de tersi vardı; sağlığında onu reddetmiş bir adam olan babası bakalım ebedi istirahatgâhını onunla paylaşacak mıydı?

Ağır Abi, o asla uzaktaki mezarlıkta yatmak istemezdi, demişti; kaderin bir cilvesi de bu, o nelere katlanmadı ki...

Bir görüş de, uzaktaki mezarlıkta, ama Korsan'la birlikte gömülmesiydi ki -tamamdı, en uygunu buydu, rahmetli de böyle olmasını isterdi ama- bu mümkün değildi. Korsan, Tabut'un arka cephesinde küçük, tahta tarabayla çevrili, bira ve şarap kasalarının durduğu, bahçe bile denemeyecek bahçeye gömülmüştü. O, oraya aitti.

Hoca uzun bir dua metnini ezberinden okudu ve "Fatıha!" dedi.

Birden bütün başlar, ağır, ağdalı, alışılmış makamın dışında besmele çeken sese doğru döndü. Ağır Abi, gözleri kapalı, başını ağır ağır iki yana sallayarak okumaya başlamıştı. Ne okuduğu belli değildi, ama okuyordu. İmam ve müezzin huzursuz bir biçimde bakıştılar. Okuyanı susturmak, kalkıp gitmek ya da oturup katlanmak konusunda kararsızdılar. Katlanmayı seçtiler, başlarını utanç ve öfkeyle önlerine eğdiler. Okuduğu her neyse (makamı benzese bile kesinlikle Kuran değildi, olamazdı, çünkü Kuran'ı hiç bilmiyordu) bitirdi Ağır Abi, ama gözlerini açmadı, yine başı önüne eğikti. Sonra alnını avuçlarının arasına bıraktı. Sırtı kesik kesik sarsılıyordu. Ve nedense, Şair Ruhlu Adam, Ağır Abi'nin hırkasına yapışmış bir çöpün titreşimlerine takılıp kaldı. Konuşabilse, bunu yanı başındaki adama gösterecekti. İlk kalkıp gidenler imamla müezzin olmuştu. Şair Ruhlu Adam, bazı şeyler var ki, hiç açıklanamaz, dedi. Bunu yanı başındaki adam duymamıştı. Zaten onun da sesi çıkmamıştı.

kirpi

İçinizde Kirpi'yi tanıyan yoktur, olsa olsa adını duymuşsunuzdur. Onu da mı duymadınız? Doğrudur. O öldüğünde birçoğunuz kısa pantolonla sokakta çember çeviriyordunuz. Mesela sen, kaç yaşındasın? On sekiz mi? Gördün mü bak, Kirpi öleli tam dokuz yıl oluyor, Tahsin öleli ise beş. Zaman nasıl da geçiyor. Tahsin'i bilirsiniz ama değil mi? Evet, işte o Tahsin. Postaneyi geçince hemen soldaki sokakta bir meyhane vardı, tabuta benzerdi... Şimdi, giriş katı

tüp bayii olan beş katlı bir apartman var yerinde. Böldin değil mi; yaşa. Bir bira daha mı? Olur da gülüm, hep siz ısmarlıyorsunuz, ayıp oluyor. Peki, sağ olun çocuklar. Eskiden birahanelerin yerinde meyhaneler vardı, parası olan rakı içerdi, olmayan şarap. Şarapta da basamak var; cukkası olan Papazkarası içiyor, olmayan Dimitrokopulo; ona da gücü yetmeyen Güzel Marmara'ya talim ediyor. Bira pek yaygın değil. Kirpi mi? Unutmadım gülüm unutmadım, oraya geleceğim. Tahsin'in Tabut'u da bir meyhane, ama yine de bir meyhane değil; birahane desen hiç değil. Bir mekân. Ufaktan bir aile ortamı. Neyse, bizim delikanlılığımızda buranın en gözde meyhanesi Tefvik Abi'ninki. Ama bize göre değil; o yıllar ben de, Tahsin de, Kirpi de çulsuzuz. Tefvik Abi'nin meyhanesinin önünden geçebiliyoruz yalnızca. İçimiz gidiyor, ama ne yazar. Kirpi'yi tanımıyorsunuz tabii. Öyle kabiliyetli biriydi ki, onun yerinde başkası olsaydı şimdi kimbilir nerelere gelirdi. Bir resim yapardı, akıllara ziyan. Tek tük tabela yazdı, bir ara da bisiklet boyadı. Ama ne boyamak; kıl gibi fırçalarla bir çizgiler çekerdi kadrosuna, bir markalar yazardı, çıra isiyle bir gölgeler verirdi, derdin ki fabrikadan yeni çıkmış. Ama çalışmayı sevmezdi. Bir tabela mı boyayacak; aylarca sürüklenirdi elinde. Hele bisiklet! Yıpınca en iyisini yapardı da, insanı da iyice yıldırırdı. İçelim be gülüm, bir bira daha içelim. Yok yok, patates matates istemez, sağ olun. Haa, onu unuttum, rahmetlinin saçları çok berbattı. Çocukluğunda arkaya yatıracağım diye neler çekmiş. Hep takkeyle uyurmuş, ama sabah kalkınca bir bakarmış tellerin her biri dimdik. O yüzden de kısacık kestirirdi saçlarını. Bir ara modaydı ya, uzun saçlılara acayip kıl kapardı.

Şimdi, bir gün Tevfik Abi'nin meyhanesinde içiyoruz. Ben, Tahsin, Kirpi. Genciz, üçümüz de zımba gibiyiz. Bize göre bir yer olmadığını biliyoruz bilmesine de, Baba Hakkı'nın davetlisiyiz. Hakkı, siz çökün ben bir saate kadar gelirim demiş; biz de çökmüşüz. Tahsin'le ben sıırsıklam âşığız, Kirpi'nin ise dünya umurunda değil. Ben Nilüfer diye bir kızı seviyorum. Kız, Tahsinler'in mahallesinde oturuyor; orada, evinde dikiş diken bir kadına çıraklığa gidiyor. Boylu boslu bir göçmen kızı, bir saçları vardı ki, lüle lüle omuzlarına dökülürdü. Zaten aklımı başımdan alan da o saçlar olmuştu. Bir gün mahallenin delikanlıları yolumu kesti, o sokaktan çok geçiyormuşum, bir daha geçersen kötü olurmuş. Gülmeyin çocuklar, o yıllarda güzel kızların oturduğu evlerin önünden aynı gün iki defa geçti diye sopa yiyen birçok delikanlı vardı. Kız sevmek yürek işiydi. Bira mı? Bakın, hakaten ayıp oluyor. Ama yarın biralar benden tamam mı? Ne anlatıyordum, onu da unuttum. Tamam, Nilüfer... Ben işi Tahsin'e çıtlattım. Horoz gibi kabardı. Ne demek lan, dedi, kırarım ayaklarını. Seslerini kesmiş, bakın, demiş, o benim en samimi arkadaşımdır, aynı zamanda mahallenin eniştesi olur; yan bakanı yakarım. Sonra bir gün Nilüfer'in yanında bir kız gördük. Tahsin taş gibi kalakaldı. Orta boylu, hafif topluca, siyah saçlı, sincap gibi gözleri olan, cıvıl cıvıl bir kızdı. O da Nilüfer'le birlikte aynı terziye gidiyordu. Tahsin ona abayı yakmış, ama ben bile bilmiyorum. Bir gün peşlerinden gidiyoruz, sokakta kim-seler yok. Tam köşe başında, dönmeden önce başlarını çevirip bize baktılar ve kıkır kıkır güldüler. O gülüş Tahsin'in felaketi oldu. O gece ne içmiştik be! Hey gidi koca Tahsin, yine de bir şey söylememişti.

Dayanamamış; oğlum o kız sana tav, demiştim. Keşke demeseymişim... Keşke. Konuyu yine dağıttık çocuklar, biz Tevfik Abi'nin meyhanesindeyiz, Baba Hakkı'nın misafiriyiz, ama o pezevenk ortalarda yok. Onu da tanımazsınız. Baba Hakkı bizden farklıydı, onun bir işi, bir evi, bir karısı ve çocukları vardı. Yaşça da büyük olduğundan ona 'baba' derdik. Mobilyacıydı, sanayide bir imalathanesi vardı ve o yıllar moda olan İskandinav koltuklar yapıyordu. İş çok iyiydi, mal yetiştiremiyordu. Sonra Baba Hakkı işinden, evinden adım adım neden uzaklaştı, neden o kadar çok içti, o güzelim iş neden battı anlayamadık. Zaten biz hiçbir şeyi anlayamadık çocuklar; anlayamadığımız için de içtik. İçtikçe de daha çok anlayamaz olduk. Baba Hakkı'nın elinde bir şey kalmamıştı, karısı çocuklarını alıp babasının evine gitmişti. O, gidecek yeri olmadığı için Tahsin'in orada yatıp kalkıyordu. Eski bir bisiklet jantından yaptığı pedallı bir aletle bıçak bileyerek içki parasını kazanıyordu. Çarşıda belli bir yeri vardı. Sabah on birden ikindi okunana kadar orada beklerdi. Günün öbür saatleri Tabut'taydı. Bu saat yalnızca kurban bayramlarında şaşırdı. Çünkü Baba Hakkı arife günü ve gecesi geç saatlere kadar bıçak ve satır bilerdi. Sonra da içkiler ondan olurdu. Öldüğü güne kadar değişmedi bu. Konu yine mi dağıldı? Siz bu ihtiyarın kusuruna bakmayın. Yine de bir hatırlatsanız iyi olur; nerede kalmıştık? Haa, evet, Tevfik Abi'nin meyhanesindeyiz ve içiyoruz. Baba bir saat sonra gelirim demiş ya, ne bir saati, üç saat geçmiş, ama hâlâ ortalarda yok. Umurumuzda mı dünya? Ben Nilüfer'i düşünüyorum, Tahsin hülyalı hülyalı boşluğa bakıyor. Bütün dünyasını o kız kaplamış, biliyorum. Adı mı? Adını öğrenemedik ki,

ne Tahsin biliyor, ne de ben. Kirpi ise bizim hiç bilmediğimiz ve hiçbir zaman da bilemeyeceğimiz bir dünyaya uçmuş. Ayaklarımızın yere basma saati yavaş yavaş geliyor. Üçümüz de ziliz, ne bok yiyeceğiz. Durumu uygun bir biçimde ortaya attım. Kirpi, siz merak etmeyin, dedi, hesabı ben öderim. Nasıl ödersin lan falan diyorum, ama bir yandan da onun güvenli ses tonundan umutlanıyorum. Tahsin çok uzaklarda olduğundan hiçbir şeyin farkında değil. Hesabı Kirpi istedi. Bugün gibi aklımda, beyaz porselen bir tabak içinde hesap pusulası geldi. Kirpi kâğıdı alıp okudu. Çok ciddi ama. Yanından hiç eksik etmediği çantasını açtı, boyalarını, fırçalarını çıkardı. Tabaka bir ellilik resmi yaptı ki, Tahsin de, ben de sandalyelerimizden düşüyorduk; olmaz öyle şey. Garsonu çağırdı, üstü kalsın, dedi. Az sonra Tevfik Abi, garsonlar, aşçı, bulaşıkçı, birkaç da müşteri masamıza üşüşmüştü. Tabak Tevfik Abi'nin elindeydi. Gözleri öyle büyümüştü ki, sarhoşluk marhoşluk kalmamıştı (işinin başındayken de içerdi rahmetli). "Yahu," dedi, "şunu bir onarsan." Ne olmuş biliyor musunuz? Tevfik Abi elliliği almak için tabaka elini atmış, bakmış ki para gelmiyor, gelmediği gibi de tabaka bulaşıyor, inme indi sanmış. O anda da ayılmış. Sözde Kelime-i Şehadet falan deniyor ama, yalan. Tevfik Abi işi anlayınca, daha doğrusu durum ona açıklandınca daha da şaşırıyor. Kirpi'den istediği, eliyle dokunduğunda boyanın dağıldığı kısmın yeniden yapılması. Çünkü bu önemli bir hatıra ve dükkânın en çarpıcı yerine, yani, Tevfik Abi'nin oturduğu kasanın arkasındaki Atatürk tablosunun hemen altındaki boşluğa asılacak. Kirpi ayağa kalktı, Tevfik Abi ile öpüştüler. Masamıza duble bir meyve geldi, bir de küçük rakı. O

tabak o meyhaneye asıldı çocuklar, yıllarca da o duvarda durdu. Şimdi mi? Güldürmeyin beni, şimdi ne kaldı ki... Kirpi böyle biriydi işte. Onun yerinde bir başkası olsaydı kimbilir nerelere gelirdi.

Tahsin mi? Onu boş verin. Kimse anlayamadı Tahsin'i, en yakın arkadaşı ben bile. Bira mı? Artık bira içmek istemiyorum çocuklar, belki bir duble rakı, o da güzel hatıranız için. Yani... Evet, garip bir biçimde bağlandı ona. Ama kızın bundan haberi bile yoktu. Bakın, bunu her yerde anlatmam ha, sizin güzel hatıranız için anlatıyorum; rahmetli, kıza o kadar bağlanmıştı ki, evleneceğini duyunca beyninden vurulmuşa döndü. Delikanlılıkta yalnız bırakmak yazmaz, o pazar günü evine uğradım. Alıp bir yerlere götüreceğim, kafasını dağıtacağım. Ama o tek bir şey düşünüyor; bu düğün olmamalı. Çünkü, kız böyle bir evliliğe zorlanmış, bu evliliğe engel olmak gerek. Tahsin'e, "Bu aşk karşılıksız, kız senin varlığından bile habersiz," diyemedim. Düğünü bastık. Tahsin, damadı üç yerinden bıçakladı...

Bir rakı daha mı çocuklar? Neden olmasın. Eski den bana 'Ağır Abi' derlerdi, artık hiçbir ağırlığım yok.